

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МАРКЕТИНГУ ТА БІЗНЕС-
АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

Управління технологій та права

Зорька.О.В.

(підпис)

« 03 » 09 20 19 року

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Рівень вищої освіти

Бакалавр

галузь знань

07 управління та адміністрування

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність

075 маркетинг

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація

(назва спеціалізації)

2019 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Державним університетом інфраструктури та технологій

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.е.н. доц. Ярим-Агаєв О.М.

Обговорено та рекомендовано до затвердження

Методичною радою факультету

“29” 08 2019 року, протокол № /

Навчальну програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри

Економіки, маркетингу та бізнес-адміністрування

Протокол № 1 __, від 28.09 2019 р.

Завідувач кафедри економіки, Економіка та бізнес-адміністрування

д.е.н., проф.

Яновська В. П.

ЗМІСТ

Вступ

1. Загальні положення щодо організації і проведення практики
2. Мета та завдання практики .
3. Організація і керівництво практикою.
4. Структура і зміст кожної практики.
5. Методичне забезпечення
6. Методи навчання
7. Методи контролю
8. Підведення підсумків практики

ВСТУП

Наскрізна програма практики розроблена на весь період навчання (з першого до випускного курсу) студентів зі спеціальності 075 «Маркетинг» спеціалізації освітнього ступеня згідно з ОПП 2016,2017,2018,2019рр.

Дана програма містить усі назви практик для студентів, починаючи з першого курсу і закінчуючи випускним. Вона відображає особливості практики для студентів Університету, які спеціалізуються в галузі управління і адміністрування спеціальність 075 «маркетинг» та навчаються на денній і заочній формах, а також для тих, що мають після закінчення технікумів скорочений термін (програму) навчання (2 роки).

Детальне описання кожної окремої практики, передбаченої навчальним планом спеціальності 075 «Маркетинг» містять окремі програми практик для кожного курсу та виду практики.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Практика студентів Університету, які опановують спеціальність 075 «Маркетинг», є невід'ємною складовою навчального процесу і здійснюється у відповідності з навчальними планами підготовки бакалаврів..

Наскрізна програма практики розроблена для студентів університету факультету управління і технологій за спеціальністю «Маркетинг» у відповідності з наказами і рішеннями Міністерства освіти і науки України та з Положенням про проведення практики в ДУІТ. Програма практики містить зміст, цілі і завдання всіх видів практики, методичне забезпечення, обов'язки керівників практики та студентів-практикантів. У програмі також подається порядок підведення підсумків, оформлення звітів і складання заліків про проходження практики перед комісією, яка призначається завідуючим кафедрою «Економіка, маркетинг та бізнес-адміністрування».

Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні необхідного (достатнього) обсягу практичних знань й умінь відповідно до освітнього рівня підготовки.

Метою практик є опанування студентами сучасних методів, форм організації та інструментарію їх майбутньої професії, формування у студентів практичних навичок прийняття самостійних рішень під час роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Відповідно до затвердженої кваліфікаційної характеристики бакалавра фахівець-маркетолог повинен закріпити набуті теоретичні знання з економіки підприємства, маркетингу, маркетингових досліджень, продуктової політики, просування товарів, організації суспільної думки, збутової політики, маркетингових комунікацій, управління маркетингом; навчатись організовувати та планувати маркетингову діяльність підприємства, досліджувати ринок, моделювати ринкові ситуації, прогнозувати попит, організовувати укладання та контроль за виконанням

угод і контрактів, планувати та організовувати рекламну діяльність, оцінювати ефективність маркетингової діяльності та інше.

Для забезпечення належної практичної підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр», нарощування обсягу їх професійних знань, умінь та практичних навичок навчальним планом передбачені такі види практики та їх тривалість і послідовність.

Відповідно до ОПП 2016 для студентів скор. 2018року вступу (навчальний план 2019года).

1. *Виробнича (аналітична) практика* студентів I курсу протягом 3-х тижнів наприкінці 2-ого семестру.

2. *Виробнича (фінансово-економічна) практика* студентів II курсу денної форми навчання, що здійснюється протягом 3 тижнів наприкінці 4-ого семестру.

Таблиця 1.1 Види та тривалість практики студентів скор.2018р.вступу (ОПП 2016р., навч. план 2018р.)

№	Вид практики	семестр	Рокд проходження	кредити	Години	Місто проходження
1	Виробнича(аналітична)	2	2019	5	150	підприємство
2	Виробнича(фінансово-економічна)	4	2020	5	150	підприємство
3	Всього			10	300	

Відповідно до ОПП 2017 для студентів скор. 2019 року вступу (навчальний план 2019года).

1. *Навчально-аналітичний практикум* студентів I курсу протягом 2-х тижнів наприкінці 2-ого семестру.

2. *Виробнича (фінансово-економічна) практика* студентів II курсу денної форми навчання, що здійснюється протягом 3 тижнів наприкінці 4-ого семестру.

Таблиця 1.2 Види та тривалість практики студентів скор.2019р.вступу((ОПП 2017р., навч. план 2019р.)

№	Вид практики	семестр	Рокд проходження	кредити	Години	Місто проходження
1	Навчально-аналітичний практикум	2	2020	3	90	ДУІТ
2	Виробнича(фінансово-економічна)	4	2021	4	120	підприємство
3	Всього			7	210	

Відповідно до ОПП 2018 для студентів . 2018 року вступу (навчальний план 2018года).

1. *Навчальна практика* студентів 1-ого курсу з інформатики протягом двох тижнів, наприкінці 2-ого семестру (в комп'ютерному класі).
2. *Навчальний практикум зі спеціальності* 2- курсу протягом 2-х тижнів наприкінці 4-ого семестру.
3. *Навчально-аналітичний практикум* студентів I курсу протягом 2-х тижнів наприкінці 2-ого семестру.
4. *Виробнича (фінансово-економічна) практика* студентів II курсу денної форми навчання, що здійснюється протягом 3 тижнів наприкінці 4-ого семестру.

Таблиця 1.3 Види та тривалість практики студентів 2018р.вступу. (опп 2018р,навч.план. 2018р.)

№	Вид практики	семестр	Рокд проходження	кредити	Години	Місто проходження
1.	Навчальний практикум з інформатики	2	2019	2	60	ДУІТ
2	Навчальний практикум	4	2020	2	60	ДУІТ

	зі спеціальності					
3.	Навчально-аналітичний практикум	6	2021	3	90	ДУІТ
4	Виробнича(фінансово-економічна)	8	2022	4	120	підприємство
5	Всього			11	330	

Відповідно до ОПП 2018 для студентів скор. 2020 року вступу (навчальний план 2020года).

Навчально-аналітичний практикум студентів I курсу протягом 2-х тижнів наприкінці 2-ого семестру.

Виробнича (фінансово-економічна) практика студентів II курсу денної форми навчання, що здійснюється протягом 3 тижнів наприкінці 4-ого семестру.

Таблиця 1.4 Види та тривалість практики студентів скор.2020р.вступу (ОПП 2018р. навч. план 2020р.)

№	Вид практики	семестр	Рокд проходження	кредити	Години	Місто проходження
1	Навчально-аналітичний практикум	2	2021	3	90	ДУІТ
2	Виробнича(фінансово-економічна)	4	2022	4	120	підприємство
3	Всього			7	210	

Відповідно до ОПП 2019 для студентів . 2019 року вступу (навчальний план 20119года).

1.*Навчальна практика зі спеціальності* 2- курсу протягом 2-х тижнів наприкінці 4-ого семестру.

2*Навчально-аналітична практика* студентів 3I курсу протягом 2-х тижнів наприкінці 6-ого семестру.

3.*Виробнича (фінансово-економічна) практика* студентів 4 курсу денної форми навчання, що здійснюється протягом 3 тижнів наприкінці 8-ого семестру.

Таблиця 1.5 Види та тривалість практики студентів 2019р.вступу(ОПП 2019р., навч. план 2019 р)

№	Вид практики	семестр	Рок проходження	кредити	Години	Місто проходження
1.	Навчальна практика зі спеціальності	4	2021	3	90	ДУІТ
2..	Навчально-аналітична практика	6	2022	3	90	ДУІТ
3.	Виробнича(фінансово-економічна)	8	2023	4,5	135	підприємство
4	Всього			10,5	315	

Відповідно до ОПП 2019 для студентів скор.. 2021 року вступу (навчальний план 2021года).

1.*Навчально-аналітична практика* студентів I курсу протягом 2-х тижнів наприкінці 2-ого семестру.

2.*Виробнича (фінансово-економічна) практика* студентів II курсу денної форми навчання, що здійснюється протягом 3 тижнів наприкінці 4-ого семестру.

Таблиця 1.6 Види та тривалість практики студентів скор. 2021р.вступу (ОПП 2019р., навч. план 2021р.)

№	Вид практики	семестр	Рок проходження	кредити	Години	Місто проходження
1.	Навчально-аналітичний практика	2	2022	3	90	ДУІТ
2.	Виробнича(фінансово-економічна)	4	2023	4,5	135	підприємство
3	Всього			7,5	225	

Відповідно до ОПП 2020 для студентів. 2020 року вступу (навчальний план 2020года).

:

1. *Навчальна практика зі спеціальності 2- курсу* протягом 2-х тижнів наприкінці 4-ого семестру.

2. *Навчально-аналітична практика* студентів 3 курсу протягом 2-х тижнів наприкінці 6-ого семестру.

3. *Виробнича (фінансово-економічна) практика* студентів 4 курсу денної форми навчання, що здійснюється протягом 3 тижнів наприкінці 8-ого семестру.

Таблиця 1.7 Види та тривалість практики студентів 2020р.вступу(ОПП 2020р., навч. план 2020 р.)

№	Вид практики	семестр	Рок проходження	кредити	Години	Місто проходження
1.	Навчальна практика зі спеціальності	4	2022	3	90	ДУІТ
2..	Навчально-аналітична практика	6	2023	3	90	ДУІТ
3.	Виробнича(фінансово-економічна)	8	2024	4,5	135	підприємство
4	Всього			10,5	315	

: Відповідно до ОПП 2020 для студентів. Скор. 2022 року вступу (навчальний план 2022ода).

1. *Навчально-аналітична практика* студентів I курсу протягом 2-х тижнів наприкінці 2-ого семестру.

2. *Виробнича (фінансово-економічна) практика* студентів II курсу денної форми навчання, що здійснюється протягом 3 тижнів наприкінці 4-ого семестру.

Таблиця 1.8 Види та тривалість практики студентів скор. 2022р.вступу (ОПП 2020р., навч. план 2022р.)

№	Вид практики	семестр	Рокд проходження	кредити	Години	Місто проходження
1.	Навчально-	2	2023	3	90	ДУІТ

	аналітичний практикум					
2.	Виробнича(фінансово-економічна)	4	2024	4,5	135	підприємство
3	Всього			7,5	225	

2.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою практичної підготовки здобувачів рівня вищої освіти «Бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 075 «Маркетинг» є:

- оволодіння сучасними методами маркетингової діяльності;
- формування на базі одержаних у навчальному закладі знань професійних умінь, навичок, необхідних для прийняття самостійних рішень у реальних ринкових умовах;
- виховання у майбутніх фахівців потреби систематично оновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності;
- формування у майбутніх фахівців умінь та навичок практичної діяльності в умовах конкретних суб'єктів господарювання;
- обґрунтування пропозицій щодо впровадження інноваційних технологій виробництва та управління підприємством;
- систематичне оновлення та творче застосування набутих знань у практичній діяльності при вирішенні завдань, які постають при реалізації ключових функцій маркетингового аналізу та планування діяльності підприємства;
- формування творчого дослідницького підходу до практичної діяльності.

Завданням практичної підготовки здобувачів рівня вищої освіти «Бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 075 «Маркетинг» є:

закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, набуття й удосконалення практичних навичок і умінь, визначених освітньо-кваліфікаційною характеристикою підготовки фахівців за відповідною освітньою програмою.

Проходження практик забезпечує формування у здобувачів вищої освіти наступних *компетентностей*: (індексація відповідно до стандарту спеціальності маркетинг)

– *інтегральної*:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі маркетингової діяльності, або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів маркетингу і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

- *загальних*:

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

фахових:

СК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу.

СК2. Здатність критично аналізувати й узагальнювати положення предметної області сучасного маркетингу.

СК3. Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі.

СК4. Здатність проваджувати маркетингову діяльність на основі розуміння сутності та змісту теорії маркетингу і

функціональних зв'язків між її складовими.

СК7. Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.

Процес проходження практик забезпечує досягнення таких результатів навчання:

Р1. Демонструвати знання і розуміння теоретичних основ та принципів провадження маркетингової діяльності.

Р2. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.

Р4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

Р6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.

Р13. Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Проведення усіх видів практики студентів спеціальності «Маркетинг» регламентується Положенням про проведення практики студентів ДУІТ і наказами ректора.

Навчально-методичне керівництво студентами під час проходження ними певного виду практики забезпечують відповідні кафедри ДУІТ у

терміни, що передбачені навчальним планом і графіками навчального процесу.

Розподіл студентів за об'єктами для проходження виробничої практики проводиться випусковою кафедрою і оформлюється наказами ректора.

Виробнича практика проводиться в ДУІТ та на підприємствах, які є юридичними особами різних форм власності і типів господарювання, що здійснюють виробничо-комерційну, торговельну, посередницьку, оптово-збутову діяльність. Базами практики можуть бути маркетингові служби виробничих підприємств різної галузевої приналежності з активною маркетинговою діяльністю, роздрібні, оптові, оптово-роздрібні підприємства і об'єднання, навчально-торговельні підприємства, відділи маркетингу та збуту промислових підприємств і об'єднань, рекламні та рекламно-інформаційні агентства, на яких застосовуються прогресивні форми і методи маркетингової, рекламної та комерційної роботи, впроваджуються прогресивні технології організації праці та управління. Студенти заочної форми навчання, які працюють за фахом, а також студенти, що навчаються за індивідуальним планом у зв'язку з працевлаштуванням за фахом, можуть проходити практику за місцем роботи. В інших випадках місця і бази практики визначаються договорами, що укладаються університетом і підприємствами (організаціями), умовами контрактів, заявками підприємств, організацій.

За узгодженням з керівництвом вищого навчального закладу студенти можуть самостійно вибирати базу практики і пропонувати її для проходження практики. За відсутності договору на проведення практики студент може проходити практику на підприємстві, якщо університетом буде отримано лист з проханням направити його саме на це підприємство в терміни практики.

При підготовці спеціалістів за цільовими договорами з підприємствами (організаціями), бази практики передбачаються в цих договорах. У тих випадках, коли підготовка спеціалістів здійснюється за заявами фізичних

осіб, бази практики забезпечуються Університетом або цими особами, що визначається умовами договору.

За наявності вакантних посад в організаціях-базах практики, які збігаються з переліком посад в кваліфікаційній характеристиці з підготовки бакалавра, рекомендується об'єднувати проходження практики з роботою на цих посадах. При цьому студент повинен у повній мірі виконати як програму практики, так і оформити всі необхідні документи в строки відповідно з навчальним планом.

Календарні періоди проведення практики на кожний навчальний рік визначаються графіком навчального процесу.

4. СТРУКТУРА І ЗМІСТ КОЖНОЇ ПРАКТИКИ.

4.1. НАВЧАЛЬНИЙ ПРАКТИКУМ З ІНФОРМАТИКИ.

. Передбачено для студентів 2018 року вступу 1-курс, 2-семестр, 60 годин, в 2019 році.

Навчальний практикум з інформатики проходить на базі ДУІТ у класі персональних обчислювальних машин університету.

Мета навчального практикуму з інформатики є подальший розвиток, поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих ними при вивченні дисципліни «Інформатика», а саме робота з текстовим редактором MS Word, табличним процесором MS Excel MS, системою управління базами даних Access, поглиблення та вдосконалення методів роботи із сучасним програмним забезпеченням та системного підходу до розв'язування економічних задач з допомогою ПК.

Після завершення навчального практикуму з дисципліни студент повинен *знати*: шляхи автоматизації своєї фахової діяльності (пошук, накопичення і аналіз даних);

вміти: виконувати економічні розрахунки, досліджувати економічні системи засобами комп'ютерних технологій.

Основними завданнями навчальної практики є:

- набути навички використання прикладних систем обробки економічних даних та систем програмування для персональних комп'ютерів і локальних комп'ютерних мереж під час дослідження соціально-економічних систем та розв'язування завдань фахового спрямування;
- отримати поняття про системний підхід до задач економічного аналізу, контролю, планування та прийняття рішень та розв'язування їх з допомогою ПК.

4.2 . НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА(ПРАКТИКУМ) ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ..

. Передбачено:

для студентів 2018 року вступу 2-курс, 4-семестр, 60 годин, в 2020 році.

для студентів 2019 року вступу 2-курс, 4-семестр, 90 годин, в 2021 році.

для студентів 2020 року вступу 2-курс, 4-семестр, 90 годин, в 2022 році.

Навчальна практика зі спеціальності проходить на базі ДУІТ.

Мета навчального практикуму зі спеціальности є закріплення і практичне використання знань отриманих в результаті вивчення теоретичних курсів: Макроекономіка, Мікроекономіка, Статистика Економіка підприємства, Маркетинг.

Після завершення навчального практикуму з дисципліни студент повинен *знати*: алгоритм пошуку вторинної економічної та маркетингової інформації, основні статистичні бази, англійські економічні терміни які використовуються в економетричних базах, методи обробки та подання інформації.

вміти:

Здійснювати пошук вторинної інформації в різних системах.

Інтерпретувати отриману інформацію.

Аналізувати економічні та маркетингові дані.

Знаходити в масивах даних необхідну інформацію

Дослідити динаміку економічних процесів.

4.3 НАВЧАЛЬНО-АНАЛІТИЧНА ПРАКТИКА(ПРАКТИКУМ).

. Передбачено:

для студентів скор. 2019 року вступу 1-курс, 2-семестр, 90 годин, в 2020 році.

для студентів 2018 року вступу 3-курс, 6-семестр, 90 годин, в 2021 році.

для студентів скор. 2020 року вступу 1-курс, 2-семестр, 90 годин, в 2021 році.

для студентів 2019 року вступу 3-курс, 6-семестр, 90 годин, в 2022 році.

для студентів скор. 2021 року вступу 1-курс, 2-семестр, 90 годин, в 2022 році.

для студентів . 2020 року вступу 3-курс, 6-семестр, 90 годин, в 2023 році.

для студентів скор.. 2022 року вступу 1-курс, 2-семестр, 90 годин, в 2023 році.

Навчальна практика зі спеціальності проходить на базі ДУІТ.

Мета навчального практикуму зі спеціальности є закріплення і практичне використання знань отриманих в результаті вивчення теоретичних курсів: Маркетингові дослідження, Фінанси, Логістика, Маркетингове ціноутворення та ін.

Після завершення навчального практикуму з дисципліни студент повинен *знати*: методи маркетингових досліджень, збору первинної

інформації, методологію фінансового аналізу компанії, техніку розробки анкет.

вміти:

Проводити збір первинної інформації.

Аналізувати маркетингову інформацію.

Проізувдіть аналіз фінансового стану підприємства.

Розробляти опитувальні листи.

Обрабаативать інформацію за допомогою комп'ютерних програм.

Будувати графіки та діаграми, що характеризують маркетингові процеси.

4.4. ВИРОБНИЧА (АНАЛІТИЧНА) ПРАКТИКА .

Передбачено:

для студентів скор. 2018 року вступу 1-курс, 2-семестр,1500 годин, в 2019 році.

Базами економічної практики виступають промислові підприємства, заклади роздрібної і гуртової торгівлі, будівельні підприємства, підприємства сфери послуг, заклади громадського харчування, банківські установи та інші юридичні особи, які активно застосовують маркетингову концепцію управлінн

Мета виробничої (аналітичної) практики полягає у закріпленні теоретичних знань щодо економічного механізму функціонування підприємств, що застосовують маркетингову концепцію управління, та оволодінні практичними вміннями і навичками майбутньої професії.

Основними *завданнями* виробничої економічної практики є:

- вивчення основних паспортних даних підприємства, його організаційної структури;
- оцінка макро- і мікросередовища підприємства;
- закріплення, систематизація та поглиблення фахових знань, набуття професійних умінь і навичок;

- розвиток вмінь аналізувати конкретні виробничі ситуації і приймати рішення;
- оцінка маркетингової політики підприємства та її виконання;
- аналіз економічної ефективності використання ресурсів юридичної особи-бази практики;
- аналіз фінансового стану підприємства;
- аналіз системи показників рентабельності діяльності юридичної особи;
- аналіз чинників, що вплинули на економічну ефективність діяльності підприємства;
- збір інформації за темою науково-дослідної роботи і виконання індивідуального завдання наукового керівника;
- своєчасна підготовка звіту з практики та його захист.

4.5. ВИРОБНИЧА (ФІНАНСОВО-АНАЛІТИЧНА) ПРАКТИКА

. Передбачено:

для студентів скор. 2018 року вступу 2-курс, 4-семестр, 150 годин, в 2020 році.

для студентів скор. 2019 року вступу 2-курс, 4-семестр, 150 годин, в 2021 році.

для студентів 2018 року вступу 4-курс, 8-семестр, 120 годин, в 2022 році.

для студентів скор. 2020 року вступу 2курс, 4-семестр, 120 годин, в 2021 році.

для студентів 2019 року вступу 4-курс, 8-семестр, 135 годин, в 2023 році.

для студентів скор. 2021 року вступу 2-курс, 4-семестр, 135 годин, в 2022 році.

для студентів . 2020 року вступу 4-курс, 8-семестр, 135 годин, в 2024 році.

для студентів скор.. 2022 року вступу 2-курс, 4-семестр, 135 годин, в 2024 році.

Базами практики студентів є підприємства, організації та установи різних форм власності, галузевої приналежності, організаційно-юридичної форми бізнесу, які використовують маркетингову концепцію управління.

Метою виробничої (фінансово-економічної) практики студентів є ознайомлення безпосередньо на підприємствах з виробничим процесом, закріпити, поглибити та систематизувати знання і вміння, отримані при вивченні циклу теоретичних дисциплін, а також набути навички аналізу стану фінансово-економічної діяльності підприємства, самостійного вирішення окремих питань при розробці планів розвитку підприємства.

Реалізація поставленої мети передбачає виконання таких *завдань*:

- закріпити, систематизувати та поглибити знання з фаху, набути професійних умінь і навичок;
- розвинути вміння виконувати спеціальний маркетинговий аналіз діяльності юридичної особи-бази практики;
- комплексне вивчити маркетингову діяльність суб'єкта господарювання у тісному взаємозв'язку з технікою, технологією, організацією, економікою та управлінням виробництвом;
- виконати фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства за певний період для виявлення резервів покращення фінансових результатів його роботи;
- аналізувати рівень ефективності управління підприємством;
- розробляти програму удосконалення маркетингової діяльності підприємства;
- зібрати інформацію за темою науково-дослідної роботи, узагальнити та систематизувати її у відповідності із виданим завданням, виконати індивідуальне завдання;

- своєчасно підготувати та захистити звіт з практики.

В результаті практики студент повинен *знати*:

- організаційну та виробничу структуру підприємства, його функціональних підрозділів;
- законодавчі та нормативні акти, які регламентують маркетингову діяльність фірми;
- цілі та завдання відділу маркетингу;
- взаємозв'язки відділу маркетингу з іншими підрозділами;
- організацію маркетингової діяльності на внутрішніх і зовнішніх ринках;
- механізм реалізації елементів комплексу маркетингу;
- методику проведення аналізу маркетингової діяльності фірми.

Студент повинен *вміти* стосовно вітчизняних і зарубіжних ринків:

- організувати збір інформації для оцінки маркетингової діяльності підприємства;
- розробляти плани маркетингової діяльності;
- складати звіти, акти, довідки щодо результатів маркетингової діяльності;
- укладати угоди і контракти з вітчизняними та зарубіжними контрагентами, що торкаються збутової діяльності;
- проводити аналіз стану маркетингової діяльності;
- проводити маркетингові дослідження, використовуючи різні його види та методи;
- визначати стан конкуренції на ринку;
- правильно оцінювати кон'юнктуру ринку;
- обґрунтовувати шляхи покращення маркетингової діяльності суб'єкта господарювання.

5.МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ

- Наскрізну програму практики.
- Робочу програму практики.
- Підручники і методичні посібники з курсів, знання за якими закріплюються в процесі практики.
- Спеціальну літературу, необхідну для виконання індивідуальних завдань.
- Внутрішню документацію баз практик.
- Нормативні документи.

6.МЕТОДИ НАВЧАННЯ.

В процесі проведення практики використовуються наступні методи навчання: практичні заняття, лабораторні заняття, семінари, індивідуальні консультації керівника, виробничий інструктаж, консультації фахівців організацій і підприємств, самостійна робота студента з літературними джерелами, внутрішньою документацією підприємства, ресурсами Інтернет, освоєння робочих функцій на підприємстві і організаціях..

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль студента за проходженням практики в повному обсязі, згідно з програмою і календарним графіком, здійснюється керівниками практики. Щодобовий поточний контроль за проведенням практики здійснює керівник практики від виробництва, який наглядає за веденням таблиць обліку робочого часу студентів, виконанням робіт по робочому графіку і програмі, за станом трудової дисципліни, якістю складання звітів. Керівники практики від Університету під час її проведення періодично перебувають на базах практики і також здійснюють контроль студентів-практикантів за всіма параметрами.

В разі, якщо студент порушив правила внутрішнього трудового розпорядку, на нього накладається дисциплінарне стягнення наказом

начальника підприємства (організації, установи), з обов'язковим повідомленням на ім'я ректора Університету.

В кінці практики керівник від виробництва перевіряє щоденник, звіт, вносить в них виправлення, складає на кожного студента відгук – надає коротку характеристику, відмічає ступінь виконання програми практики, оволодіння виробничими навичками, відношення до роботи, рівень дотримання трудової дисципліни. Звіт студента та щоденник з відгуком керівника практики від виробництва засвідчуються підписом керівника і печаткою підприємства.

Керівник практики від Університету узагальнює підсумки проходження практики і розробляє заходи по її удосконаленню.

Під час проходження студентами виробничої практики здійснюється поточний та підсумковий контроль виконання окремих завдань, розділів і всієї програми практики в цілому. Поточний контроль режиму праці кожного студента здійснює керівник практики від виробництва шляхом ведення таблицю виходів на роботу, оцінювання результатів виконання всіх розділів програми практики, перевіркою поточних записів у робочому зошиті та щоденнику.

У робочому зошиті студент повинен фіксувати результати вивчення документації, навчальної, довідкової і нормативної літератури, виконання практичної роботи, зауваження і пропозиції тощо. В подальшому ці записи використовуються для написання звіту. У щоденнику записуються основні короткі відомості у календарному порядку про виконану роботу, її обсяги, теми і терміни проведення занять, бесід і екскурсій на підприємстві.

Будь-які порушення під час проходження виробничої практики (техніки безпеки, трудової дисципліни, правил внутрішнього розпорядку, у побуті тощо) фіксуються керівниками практики від виробництва або університету і відображаються у відгуках про роботу практиканта у щоденнику. Про них повідомляється в установленому порядку у відділ практики університету.

Керівник практики від університету контролює виконання студентами програми практики під час відряджень на бази практики або шляхом отримання інформації засобами зв'язку з базою практики.

Підсумковим контролем є залік з практики у вигляді захисту звіту, під час якого перевіряються набуті знання і вміння. Після отримання затверджених печаткою підприємства характеристики і рецензії за підписом керівника з бази практики студент, згідно з графіком, до закінчення терміну практики подає звіт на кафедру для реєстрації та перевірки керівником від університету.

Керівник практики від кафедри розглядає і оцінює звіт студента. У разі суттєвих відхилень виконаного звіту від вимог його повертають для доопрацювання. Захист звіту з практики приймає керівник практики від університету. Студент готує до захисту доповідь, основні узагальнення та пропозиції, що містяться у звіті. За результатами захисту виставляється оцінка, яка фіксується на титульному аркуші звіту, у відомості й заліковій книжці студента.

Звіт після захисту передається на збереження до архіву університету.

8.ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ.

Після закінчення терміну проходження практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання згідно з календарним графіком.

Підсумки практики проводяться шляхом складання заліку (з диференційованою оцінкою). Керівник практики від Університету приймає залік у студентів в останній день практики.

Перед заліком студент подає звіт з практики, щоденник, робочі матеріали (форми фінансової та статистичної звітності, бланки, розрахунки тощо). При оцінюванні результатів практики застосовується комплексна система оцінювання. На заліку враховується якість відповіді студента,

оформлення звіту, оцінка керівника від виробництва. Після здачі заліку звіт з практики та щоденник передається на кафедру.

Оцінка за практику вноситься в Відомість обліку успішності та в Залікову книжку студента за підписом викладача-керівника практики від Університету; характеризує успішність студента і враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатами підсумкового контролю.

Студент, який не виконав програму практики без поважних причин, отримав незадовільний відгук на базі практики або незадовільну оцінку при складанні заліку, направляється на практику вдруге в період канікул за рахунок студента або відраховується з Університету.

Підсумки практики розглядаються на засіданні кафедри із заслуховуванням звітів керівників від Університету.

